

- φ - ϕ vonicis) γ unicum ponitur ογ. Litterae φ et ϕ ad fidem linguae originalis vocabulorum mutuorum distinguuntur: pro *f-ph-φ* ponitur φ, pro *th-θ* vero ϕ. Si formae slavizatae cum *p, t* sunt attestatae (ut *пилипъ, тома*), tum etiam in lemmatum capitibus observantur. Si autem in textibus utraque occurrit forma, scriptio per φ ϕ formis cum *п т* plerumque praefertur, vel saltem voces eo modo scriptae primo afferuntur loco, quod vocem ordini alphabetico inserit (quandoque enim binae in capite lemmatis vocis apparent formae, si textus vacillantes scribendi praebent inconstantiam). Solummodo si vocabulum nonnisi „falsa“ a scribis traditur orthographia, etiam in lemmatum capitibus hic specialis scribendi modus conservatur (*акинъпинъ, акинфънъ ὑακίνθινος*). Littera ψ constanter adhibetur, dum шт nullibi in titulis locum habet (*сѣща, ношь, очнищеніе*). Sonus velaris *y* semper redditur per ѣ. ꙗ et ѓ non confunduntur (*поѣсъ, лѣто*). Sonum et litteram ѓ in sequentium vocum initiis reperies: *ѓдро, ѓдра, ѓдрина, ѓдж-ѓхати, ѓзка, ѓко, ѓма, ѓможе, ѓмь-ѓсти, ѓръмъ, ѓръ, ѓроу, ѓсли, ѓсьнъ, ѓтъ* et in vocabulis ab eis derivatis; aliis locis forma *а-* praefertur (*авити, агода*). De *ю* initiali vide supra sub *е*. *а* et *ѓ* initialia ad unum *ѓ* rediguntur (*ѓзъкъ*); *оу* et *ю* necnon *ж* et *ѓ* secundum vocis etymologiam inter sese distinguuntur. Litterae *ξ* et *ψ* in vocibus graecae vel latinae originis suis locis consequenter servantur, quisquis sit in ipsis textibus scribendi modus, modo *v* absit in hisce consonarum globis ier secundarium. Graecum *v* (*ῥ ψιλόν*) syllabicum per varias in palaeoslovenicis textibus substituitur litteras, et quidem *v, оу, ю, и*. Ubicumque scriptio per *v* (*ižica*) testimoniis probatur, penetrat etiam in lemmatum capita; alibi servatur monumentorum orthographia. Si autem littera *v* in voce quadam textibus non probatur insuperque scribae variis eam substituunt notis atque inter se differunt, tum in lemmatum capitibus *ю* attestatum attestato *и* praefertur, *оу* vero ambabus litteris, *ю* scilicet et *и*, praeponitur. Pro graeco *v = u* (latino *u*, si velut altera diphthongorum pars apparet) slavicum *к* ponere solemus, si huiusmodi scriptio textibus probatur (*евангелие, аѣгъоустъ*); sin minus, attestatam litteram *у* eius loco usurpamus (*аурианинъ*).
- Apices — E permultis apicibus, quibus litterae supra ornantur et quibus praesertim recentiora abundant monumenta, solus arcus ille supra dictus adhibetur ad sonorum naturam palatalem exprimendam (*ѣ, ѓ, ѓ, ѣ, ꙗ*) necnon sic dictus titulus, i. e. signum quoddam transversum super litteras, quae munere notarum arithmeticarum (ciffrarum) funguntur.

Norma phonologica

- De phonologiae norma.* Etiam phonologia vocum titularium in lemmatum capitibus ad „idealem“, quae canonica dicitur, linguae palaeoslovenicae redigitur normam. Soni dicti „ier“ et vocales nasales suis semper ponuntur locis et secundum originem bene distinguuntur, scilicet *ъ* et *ь, а, ѓ* et *ж, ѓ*. Pro protoslavice globis **l̥i, *d̥i, *kt (*gt)* bulgarica eorum ponuntur substituentia, i. e. *щ, жд*. Loco plenisonii (polnoglasije), e. g. *корота*, e textibus russo-slavonicis, aequae atque anomalarum formarum palaeoslovenicarum (velut *золъто*), normales ponuntur formae *trat, tlat, trēt, tlēt*. Similiter etiam alii huiusce modi casus tractantur. — Ier durum et molle, quae „tensa“ dicuntur, scribuntur ut *ъ* et *и*, v. g. *добръи, вѣинъ, абиѣ, житиѣ*. Dura et mollia *г, л* et *ѣ, ѣ* sonantia haud distinguuntur; legitur ergo in lemmatum capitibus *тръгъ, дъгъ* aequae ac *кръхъ, клъкъ*. Diligenter autem vocalium *ъ* et *ь* discrimen servatur, si veris consonis *г, л* liberius adiunguntur, e. g. *кръкъ, плътъ*, sed *вѣскръснѣти, сѣзда*. — Voces mutuatae (peregrinae) ad nullam phonologicam rediguntur normam; ad unitatem quandam tantum reducuntur orthographicam, de quibus rebus supra plura diximus. Vocales *ъ* et *ь* anaptycticae (secundariae, non etymologicae) conservantur prout in ipsis monumentis locum habent (*пъсалъмъ*). Talia autem phaeno-

Voces peregrinae

Soni *ъ, ь* anetymologici

mena, quae ad slavicum spectant evolutionem et quae etiam in indigenis vocibus normae subdita sunt, nē in peregrinis vocibus quidem regulas illas evadere queunt, e. g. si nasalium vel vocalium ѣ et ѡ mutationes aguntur: дрѣвѣръ, кинѣсъ, non forte дрѣвѣръ, кинѣсъ. Immo vero vocum abnormiter et propemodum mendose ab aliis linguis acceptarum forma phonologica nullis tangitur regulis, neque ad fictivam et „idealem“ quandam speciem reducuntur (акрадаѣ Ἀρχαδῖος — non *аркадаѣ), exceptis tantum vocabulis penitus mutilatis, quae in lemmatum capitibus reconstructa sub forma apparent et asterisco anteposito notantur. — Iste procedendi modus in vocibus peregrinis tractandis primo aspectu satis complicatus ac difficilis videtur esse, quem autem simpliciore reddere vix possumus sine periculo ne permultae vocum mere artefactae formae creentur, etiamsi earum reconstructio experientia fulciatur.² Oritur equidem varietas, sed multae relegationes rem faciliorem ad perspiciendum reddent: qui vocem ab aliena lingua receptam sub forma, quae in monumentis occurrat, quaesierit, non poterit eam non invenire.

De formarum grammaticarum in lemmatum capitibus normis. Nomina (substantiva, adiectiva, pronomina, numeralia) in singularis numeri nominativo afferuntur; si nomen secundum genus grammaticum mutatur, nominativo singularis masculini generis inducitur. Nomina pluralia tantum in nominativo pluralis ponuntur, similiterque dualia tantum дѣла et оба in nominativo dualis. Ab hac regula non nisi pronomen personale 3. personae, scil. и, et eiusdem personae pronomen reflexivum сѧ recedunt, quae in lemmatis capite in accusativo singularis afferuntur, quia nominativi formae in lingua palaeoslovenica haud exstabant. (Pronominis и nominativus idem esset atque accusativus [и], asterisco autem, tamquam inattestatus, esset ornandus.) Primae et secundae personae pronomina personalia trina praebent in utraque persona lemmata secundum trinum numerum grammaticum: азъ — мѣ — вѣ, ты — вѣ — ва. — Nominum adiectivorum forma nominalis primo loco affertur, sive sit attestata sive non sit; cui forma ad mixtam pertinens declinationem sequitur, si in fontibus occurrit (non ergo v. g. in adiectivis possessivis). — Verba sub infinitivi forma afferuntur. Variarum verborum secundum actionem grammaticam (vid) formae suo unaquaque loco inveniuntur, etiamsi quoad sensum generalem utrumque verbum congruit (вѣти et вѣти). Verba reflexiva sub unius lemmatis tecto cum suis non reflexivis collocantur, si discrimen inter reflexivum et simplex ad grammaticam potius pertinet (i. e. ad genus verbi), quam ad significationem; ubi vero utriusque verbi sensus, simplicis scilicet et reflexivi, longius iam differunt, verbum reflexivum proprio explanatur lemmate. Pronomen reflexivum сѧ a verbo suo graphice separatur, quisquis sit hac in re textibus editionibusque scribendi modus (manuscripta plerumque scriptionem praebent continuam). — Adverbiorum diversum in modum exeuntium unumquodque alphabetico suo loco ponitur (velut добро et добрѣ). Adiectivorum adverbiorumque gradus comparativus sub positivi forma semper affertur; ubi autem comparativus ad aliam pertinet radicem (болни, оуни, вѣше), relegatur suo loco ad positivum (v. велин, v. добрѣ, v. мѣного). — Voces negativo praefixo munitae propriis explanantur lemmatibus (незѣлоба, немѣрънѣ, немѣногѣ, неѣшевати, никаможе), nisi forte simplex verbi cum negativa particula agitur coniunctio (не имѣти). — Vocabulorum formae neutrales, i. e. nominativus et infinitivus, in lemmatum capitibus semper restituuntur, tametsi saepe in textibus non occurrunt. Si in tali recon-

Norma formarum
grammaticarum

Subst.

Adj.

Verbum

Adv.

Comparativus

Negatio

Formae neutrales
non attestatae

² Eius modi reconstructionem vel potius normalizationem in illis rarissimis casibus admisimus, ubi ob diversam orthographiam voces eiusdem familiae longiore spatii ordinis alphabetici separarentur.

redactoribus maximi esse momenti videbatur. Cum enim fere mechanicum quendam et, ut ita dicamus, coloris expertem significationum ordinem evadere studebamus, tum etiam lemmata per nimiam et logicam magis quam linguisticam divisionem inepte diducere et quasi comminuere nolimus. Quam ob rem in distinctis singulis vocum sensibus aliquod maius et conclusius totum spectamus et minores diversos significationum colores et umbras in unum apte, quantum possumus, conglobamus. Colores illos, ut ita dicamus, et umbras significationum interdum data occasione adiuncta notula accuratius depingimus et declaramus: spec. (significatio specialis), fig. (figurative), term. techn. (terminus technicus), cetera. Significationes in paragraphos coactos numeri praecedunt arabici; ad minores significationum umbras distinguendas minusculae litterae alphabeti latini, signa ♦ et — necnon subdivisiones adhibentur. Quomodo in significationibus ordine digerendis procedatur, vide supra in prooemio (§ 8 f). Singulis vocibus earumque significationum apparatus propriae et variae inhaerent quaestiones, quarum solidam et liberam pertractationem fixo et rigido quodam schemate, teste experientia, non est impedienda.

De versione et interpretatione. Vocum sensus lingua bohemica interpretantur, dein russica et germanica. Quae versiones sensum vocis e textu continuo depromunt, nulla ratione parallelorum archetypi vocabulorum habita. Sensum quam accuratissime unica voce linguarum vernacularum exprimere studemus, si vero opus est, apta brevique periphrasi vel per aliquot voces synonymas. Abundantiorem synonymorum copiam in illis haud crebris afferimus casibus, ubi linguae nationali nulla inest vox vere ac plene idem valens quod vox titularis palaeoslovenica; quae cum ita sint, opulentior copia synonymorum, ad sensum vocis palaeoslovenicae proxime accedentium, lectorem veram vocis speciem ac significationem probe intelligere quaerentem iuvabit (e. g. in vocabulo *беззаконникъ* bohemicè et germanicè interpretando). Deinde post reticentiae signum (—) parallelae voces graecae et latinae ponuntur ex archetypis originalibus aut e veteribus versionibus parallelis depromptae; si vox palaeoslovenica in aliquo perpaucorum textuum legitur, qui ex archetypis palaeotiudiscis dialecti superioris originem duxerunt, tum etiam palaeotiudisca (superior) accedit parallela. Cum vocabulum vel aliqua eius significatio in illis tantum legitur monumentis, quibus nullus praesto sit parallelus textus graecus, tum ne vox quidem parallela graeca in lexico affertur. In casibus speciali mentione dignis, ubi originali graeco caremus textu atque vocis palaeoslovenicae versio graeca tamen utilis videtur esse et probe est nota (quod e. g. in terminis technicis liturgicis fieri solet), sensum illum graecum speciali nota afferre malimus. Patet ergo parallelam graecam, vocis versionem germanicam proxime sequentem semper textibus graecis esse attestatam. Quam parallelam nulla tangimus lima, etiamsi cum voce palaeoslovenica exacte non congruit. Idem valet de parallelis palaeotiudiscis (dialecti superioris), non autem de latinis. Si vocem latinam e textibus parallelis (latinis) haurire non possumus, vices eius nostra excipit versio latina; si vero parallela latina ex originalibus hausta adest, attamen minus accurata vel recta, tum insuper accedit illa nostra versio latina. Quod discrimen variis typis significatur: voces parallelae textibus exemptae „antiquis“, ut aiunt, i. e. rectis litteris sunt expressae, versiones nostrae autem litteris *inclinatis* (cursiva). Sensus ergo latinus accuratus semper affertur. — Parallelas nimis speciales vel mutilatas tam graecas quam latinas, inferius demum contextui palaeoslovenico citato alligamus. — Graecam linguam et latinam nostris temporibus communiter recepta scribimus orthographia, quisquis sit editionibus, quibus usi sumus, scribendi modus.

Spec., fig., term. techn.

1. 2.

a) b)

♦, —

Significationum
ordoIn linguas verna-
culas versionesVoces parallelae
graecae, latinae,
palaeotiudiscae
(dial. sup.)

Versio latina

Explicatio realis

Quamquam lexicon nostrum linguisticam suam naturam atque indolem negare non vult, tamen in nominibus propriis et terminis realibus antiquitatis necnon in terminis technicis explanandis explicationem etiam brevissimam realem offert. In huiusmodi explicationibus praesertim ad talia spectamus, quae facultatem dent personas vel res bene distinguendi,³ ut lector ita instructus in encyclopaediis aliisque fontibus specialibus copiosorem haurire possit doctrinam. Cum autem ne in operibus specialibus quidem, quae communiter non admodum difficilia sint accessu, vis alicuius rei aut non illustratur, aut tali solum modo, qui sufficere non possit, explanationem damus uberiores; quod etiam tum fit, si e. g. homo quidam solis nostris fontibus innotescit (nonnulla nomina personarum in codice Suprasliensi) vel si quae vox nullibi adhuc est explicata (v. g. οτκλκλσ).

Iunctiones phraseologicae

Si duae vel plures voces ad unum iunguntur sensum exprimendum, tum talium globorum interpretatio illi iungitur voci, in qua significationis vis latet et nucleus, dum sub reliquis talis iuncturae membris ad illud vocabulum sensu praegnans fit relegatio; ita e. g. κκρζ ιατι sub κκρα explicatur et sub ιατι ad κκρα relegatur.

Documenta electa

De locis documentationis causa in lexico citatis. Unaquaeque significatio documentis e textibus depromptis illustratur; quorum numerum utilitatem ac lexici nostri finem respicientes statuimus. Tot ergo documenta et talia eligimus, ut ex eis proba significationis notio veraque rei imago eluceat, dein ut et vocabuli in variorum temporum, locorum diversaeque indolis monumentis crebritas patefiat, denique, ut peculiaris elementa phraseologica, syntactica et gravissima vel curiosa phaenomena morphologica demonstrarentur, raro etiam singulares phonologicae vel graphicae formae (e. g. scriptio αετβελκ seu litterae χ forma dicta „arachnoidea“ — §). Documentorum allatorum numerus imaginem quandam titularis vocabuli frequentiae praebet, quod autem nequaquam in omnibus casibus valet. Saepe enim creberrima potissimum vocabula, velut и, же, богъ, ангелъ, отъць, глаголати et similia, adeo stricto onerantur sensu, ut fere unicam praebeant significationem et praeterea tam quoad locum quam quoad tempus plane indifferentia sunt; ubi relative mediocri documentorum numerus spem ac finem lexici nostri bene explebit neque copiosior locorum citatorum accumulatio ulli esset lectoris usui. E contra, in vocibus raro occurrentibus (ad 10 circiter vel 15 excerptiois schedas) utile censuimus fore, ut modica numero documenta universa typis mandarem. In tali casu ad lemmatis calcem adnotatio Exh. (q. e. exhaustum) adiungitur. Si hac plenitudine una tantum vocis gaudet significatio, tum in paragraphi illius fine legitur adscriptio In hoc sensu exh. Loci obscuri, difficiles, mutilati, mendosi in documentorum apparatu semper citantur, cum lexicon talia quoque solvere debeat et in his potissimum casibus consulendus sit. Patet talium locorum interpretationem saepe subiectivam esse atque contentiois vix semper imponere finem. Tales loci claris plerumque et perspicuis postponuntur documentis.

Documenta citata ita e textibus eximuntur, ne sensu careant et ut omnia prae se ferant, quae vocis titularis sensui illustrando conditionibusque eius syntacticis manifestandis prodesse possint. Loci citati nullo modo adaptantur et plerumque non breviantur; ibi tantum aliquid praetermittimus, ubi necesse censemus voces aliquas esse afferendas, quae a vocabulo titulari longiore inutilis textus spatio interiacente distent. Huiusmodi omissio tribus inspersis punctis

³ E. g. ad nomina sanctorum dies, qua memoria eorum recolitur, ad nomina locorum situs eorum geographicus et sim.

(...) denotatur; quod signum a duobus tantum punctis (..), quibus ipsorum signantur lacunae monumentorum, attente discernatur. Ordo locorum citatorum monumentorum seriem, hic pag. LXII—LXX allatam, sequi solet, salvis tamen haud raris exceptionibus; series documentorum saepe vertitur, si e. g. a peculiari quadam significatione ad alteram, sequenti paragrapho inclusam, progredimur et talis processus ordinis exigit mutationem. Monumenta siglorum (compendiorum) ope citantur (v. pag. LXXI—LXXIII). Libros biblicos secundum receptam eorum citamus divisionem (e. g. Mt 6, 5), cetera dein monumenta secundum manuscripti folium lineamque. Folia recta per latinam litteram *a* denotantur, folia autem versa per litteram *b*. Si manuscripti folium plures continet columnas, tum uniuscuiusque paginae columnae graecis litteris designantur (α , β).⁴ In paucis tantum casibus, ubi ne imagines quidem photographicae praesto erant neque manuscripti folia et paginae ex editione patebant, afferimus documenta secundum paginam lineamque editionis (in aliquibus sanctorum Vitis et in codice Suprasliensi). Sequitur, ut, si in citatione littera latina *a* vel *b* cifrae adhaereat, monumentum secundum manuscripti folia citetur, sin minus, citatio secundum editionis paginas fiat; exempla: Euch 14a 7, As 44a β 12, sed Supr 204, 9. Cum Šišatovacensis Apostolarii kalendarium in Miklošičii editione in continuo afferatur, loci hinc citati nonnisi per Šiš kalend. notantur; documenta enim facilius secundum mensem diemque (qui semper ex ipso patent textu) reperiri possunt, quam secundum paginam lineamque editionis. In locis biblicis omnes semper nostros codices afferimus, exceptis iis, qui locum requisitum omittunt. Textus allatus orthographiam illius sequitur codicis, cuius primo loco ponitur siglum. Discrimina orthographica, phonologica necnon minutiora grammatica negliguntur, lexicalia autem semper respiciuntur; sequuntur exempla: и безаконници: ꙗко не быти имъ ѡвоу Ps 103, 35 Sin Lob Par Pog Bon, sed ꙗко приде годъ ея ꙗ ѡра J 16, 21 Zogr Mar (година Sav Ostr). Si quis ergo codex non affertur (in secundo exemplo As), locum requisitum in eo non legi intelligas. Si quod evangelarium vel apostolarium aliquam pericopen bis vel aliquoties ponit, codicis siglum adnotatiuncula *bis*, *ter* etc. sequitur, velut Zogr Mar As *bis* Sav Ostr *bis*. Si locus quidam in ipso textu aliunde accipitur, velut in sanctorum Vitis e Novo Testamento aut in ipso Novo Testamento e Testamento Vetere (siquidem hoc nos non praeteriit), locus originalis uncis inclusus seriem antecedit siglorum. Si, e contra, similis quidam locus alibi etiam legitur, seriem monumentorum compendium *sim.* (q. e. similiter) sequitur: съ безаконникома причътенъ быс(тъ) метъ ѡвоу Mt 15, 28 (Is 53, 12) Zogr Mar As Sav Ostr (*sim.* L 22, 37 Zogr Mar). — Locis, qui e textibus ex alia lingua in palaeoslovenicam versis hauriuntur, proxime accedit vocis titularis parallela lingua archetypi et formâ dato contextui propriâ allata. Rarissime tantum talis parallela omittitur, ubi plane sit superflua atque inutilis (v. g. *καὶ* repetitum post unumquodque coniunctionis *и* exemplum). Parce diffusior contextus originalis commemoratur (interdum cum graeco etiam latino), utpote cum obscura vel mutilata sententiae interpretatio palaeoslovenica agitur et ipse textus slavicus allatus, tali praesidio non fultus, difficilis esset intellectu.

De locorum citatorum orthographia. In documentis citandis eandem atque ipsa monumenta servamus scribendi rationem. Omnes litterae a scribis quondam adhibitae iure suo gaudent et conservantur (velut *ι, ι, h, w, ѡи* . . .), etiam si speciales sint (Δ , Π . . .) vel si speciali munere fungantur (glagoliticum $\text{ѡ} = \text{e}$, russicoslavonicum $\text{ѡ} = 'a$ etc.). Scripturae glagoliticae cyrillicis characteribus translitteratio e tabella synoptica (pag. LXXIX) elucet. Notae arithmeticae (cifrae)

...

..

Documentorum
ordoQui monumenta ci-
tenturTextuum concor-
dantia

sim.

Parallelae origina-
les in locis citatisDocumentorum
orthographia

Translitteratio

⁴ Qui citationis modus indicationem secundum editiones eo praecellit, quod, si futuris temporibus nova alicuius monumenti oritura sit editio, quae aliam praebeat paginationem, lector etiam tunc sine ullo damno lexico nostro fruatur.

non transnumerantur, sed translitterantur, quod est: litteras glagoliticis numerorum vice fungentes litteris cyrillicis secundum valorem earum phonologicum, non arithmeticum, substituimus, e. g. pro glag. ꙗѢ (72) ponitur ѡѢ, non forte ѡѢ, quod cyrillicarum litterarum valorem numericum sequeretur. Haec regula etiam tum servatur, si textus editor aliam est secutus, velut Vajs, qui glagoliticis numerorum litteras suis locis intactas (non transcriptas) relinquebat vel Sever'janov, qui transnumerabat. Litteras maiusculas et initiales numquam scribimus, sive antiquo scribae sive textus editori debeantur. Apices diacriticos illos admittimus, quibus in lemmatum capitibus sumus usi, titulum quidem (˘) et arcum palatalizantem (Ѣ...); praeterea specialibus in casibus etiam alii accedunt, dum modo peculiari et distinctiva quadam praediti sint functione (v. g. russico-slavonicum жѣ = žž); alii apices supra lineam pendentes omittuntur accentibus illis, quibus Folia Kijeversia abundant, et sero russico-slavonico Ѣ non exceptis. Varias elapsorum sonorum ier substitutiones (‘ ‘ ‘ ‘) ad unicum simplicem reducuntur apostrophum ('). Interpunctionem antiquam manuscriptorum retinemus ad puncti vero signum comminutam (.). Signa densa et compacta, ut ∴ ∴ ∴, quae musico etiam munere interdum forte fungebantur, imitari numquam studemus. Veterem interpunctionem tum solum et raro praetermittimus, cum non tantum ad sententiae claritatem augendam nihil proficere, sed, e contra, eius structuram obscurare lectoremque a proba notione abducere videtur. Si autem ex editione excerpimus, quae nostris temporibus recepta utebatur interpunctione (v. g. Kałužniackii editio Apostoli Christinopolitani), novam hanc interpunctionem adhibemus. Antiqua scribendi compendia omnia solvimus, servatis tantum ipsius vocis titularis compendiis. Haec adaptatio vix aequae ac coniectura tractatur: litterae suppletae uncis acutis clauduntur (v. g. с(ѢА)ТѢ). Abbréviatione solutio monumenti sequitur dialectum; e. g. in textibus croatico-glagoliticis scribimus х(рѣ)с(т)ѣ, in russico-slavonicis autem х(ри)с(то)сѣ. Creberrimam ligaturam ѡ dividimus ut ѡт. Locos deperditos (v. g. in foliorum marginibus) vel ita corrosos, ut legi nequeant, coniecturis explevimus, quae uncis rotundis clauduntur. Scribarum autem errores non emendamus, sed adiuncto vocabulo (sic) lectoris animum ad hanc rem advertimus, e. g. на розѣсо (sic) ѡѢ(д) Prag 1b 10. Litterae, syllabae, voces omittendae uncis clauduntur angulatis, velut проск[оск]ѣти Prag 1a 24. Unci ergo sequentibus funguntur muneribus: acutis (˘) scribendi compendiorum supplementa clauduntur, angulatis [ ] atheses collocantur, rotundis (˙) coniecturae atque adnotationes mandantur.

Hasce autem regulas in aliquot codicibus sequi vix possumus, ubi enim ipsi editores proprio suo modo orthographiam commutavere et compendia tacite solvere, velut Miklošič in Šišatovacensis Apostoli aut Daničić in codicis Hvaliani apocalypseos, ex parte etiam Kałužniacki in Apostoli Christinopolitani editionibus (solvunt compendia, Miklošič et Daničić ponunt ѡт pro ѡ, ѡтѣ pro ѡ etc.). Talibus in casibus editionum sequimur morem.

Phonologia textuum intacta manet; soni ier deperditi vel „vocalizati“ numquam restituantur neque vocales olim nasales ad pristinum umquam rediguntur statum etc.

De vocibus synonymis. In fine lemmatum nota сr. (confer) poni solet, quae ad synonymice affines voces, si maioris sint ponderis, relegat, e. g. зѣвѣти... сr. нарицати, ангѣлѣ... сr. архангѣлѣ, авраамѣ... сr. авраамовѣ (et, vice versa, авраамовѣ... сr. авраамѣ) et sim. Ne lector exspectet has relegationes completas fore. Nihilominus censemus melius esse tanta et talia dare, quae pos-

simus, quam lacunas timentes hoc utile corollarium plene abicere. Ceterum indices graeco-palaeoslovenicus et latino-palaeoslovenicus et palaeotiudisco-palaeoslovenicus, quibus lexicon nostrum in fine ornabitur, synonymorum conspectum non mediocriter augebunt. — De his indicibus et de similibus lexici supplementis necnon de evolutione, quam labor progrediens sibi forsitan reclamaverit, in libri epilogo nos pauca dicturos esse speramus.

Versio auctoris

F. V. Mareš